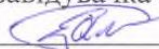

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІОЛОГІЇ, ГЕОГРАФІЇ І ЕКОЛОГІЇ
КАФЕДРА БІОЛОГІЇ ЛЮДИНИ ТА ІМУНОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри біології
людини та імунології
протокол № 1 від 21 серпня 2020 р.
завідувачка кафедри
 Олена ГАСЮК

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ/ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ

Патофізіологія

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)»
Спеціальність: 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Галузь знань: 01 Освіта/ Педагогіка

Херсон 2020

Назва навчальної дисципліни/освітньої компоненти	Патофізіологія
Викладач (і)	Головченко Ігор
Посилання на сайт	
Контактний тел.	
Е-mail викладача	IGolovchenko@ksu.ks.ua
Графік консультацій	

1. Анотація курсу. Вивчення цієї дисципліни надає можливості здобувачам вищої освіти активізувати знання, які отримані у навчальних дисциплінах біологічного циклу, для формування готовності майбутніх викладачів біології та основ здоров'я до викладацької та науково-педагогічної діяльності.

2. Мета та завдання курсу: Мета вивчення дисципліни передбачає здобуття та поглиблення знань з патогенезу та етіології різних патологічних порушень систем організму. Формування професійних компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних наукових завдань, застосування отриманих знань та вмінь при проведенні власного наукового дослідження.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Патофізіологія» є:

- навчити здобувачів освіти інтерпретувати причини, механізми розвитку та прояви патологічних процесів;
- робити висновки про патологічні процеси при різних захворюваннях органів та систем організму.

3. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні та фахові компетентності:

ЗК 1. Здатність до використання знань та умінь, набутих у процесі вивчення предмету, у відносинах з контрагентами та під час обробки іншомовних джерел інформації.

ЗК 10. Здатність до використання знань та умінь з основ здоров'я і здійснення профілактичних заходів щодо його збереження у дітей.

ФК 6. Здатність до організації і здійснення наукового пошуку у закладах загальної середньої освіти; рефлексії власної педагогічної діяльності, професійного розвитку впродовж життя.

ФК 8. Здатність розуміти й уміти пояснити будову, функції, життєдіяльність, розмноження, класифікацію, походження, поширення, використання живих систем.

Програмні результати навчання:

ПРН 13. Пояснювати будову та основні функціональні особливості систем підтримання життєдіяльності організмів, їх відтворення та розвитку; розуміти сучасну систему живої природи.

ПРН 16. Застосовувати знання сучасних теоретичних основ біології для пояснення будови й функціональних особливостей різних живих систем, їх взаємодії, походження, класифікації, значення, використання та поширення для формування в учнів біологічної картини світу.

ПРН 21. Відтворювати та інтерпретувати особливості онтогенезу і адаптагенезу живих систем.

ПРН 22. Застосовувати базові знання з основ здоров'я з метою розкриття норм і адаптацій людини до різноманітних чинників довкілля, пояснювати гігієнічні основи раціонального харчування і занять руховою активністю; організовувати власну інклюзивну педагогічну діяльність з урахування таких знань.

4. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
3/ 90	16	14	60

5. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова/ вибіркова компонента
2020/2021	2	014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)	1	Вибіркова

6. Технічне й програмне забезпечення (обладнання)

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для: комунікації та опитувань; виконання домашніх завдань; виконання завдань самостійної роботи; проходження тестування (поточний, підсумковий контроль). Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності: Програмне забезпечення MS Windows XP; Star Office; 1С 7.7; CS Trade Quote 8; Internet Explorer; Win RAR; Adobe Reader 9;

7. Політика курсу

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- На практичні заняття приходять попередньо підготовленими, ознайомлені з питаннями даної роботи.
- Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному режимі за погодженням із керівником курсу та презентувати виконані завдання під час консультації викладача. Без об'єктивних причин відпрацювання пропущеного заняття передбачає конспект з теми (якщо пропущена лекція, перегляд відеозапису лекції) або контрольна робота (пропущена практична робота) та відпрацювання у позаурочний час.
  - Задавати питання, цікавитися додатковими відомостями, сучасними науковими журналами з предмету та консультуватися з викладачем
  - Аргументовано відстоювати свою думку стосовно тематики занять, якщо вона не співпадає з думкою викладача
  - Вимагати від викладача додаткових роз'яснень на практичних або лекційних заняттях у випадку їх недостатнього висвітлення
  - У випадку незгоди із отриманою оцінкою вимагати перезалік тем.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли до теоретичного курсу, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу.
  - Усі завдання, передбачені навчальною програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
  - Дотримуватися Кодексу академічної доброчесності здобувача вищої освіти Херсонського державного університету.

8. Схема курсу

Тиждень, дата, години (вказується відповідно до	Тема, план	Форма навчального заняття, кількість годин (аудиторної та	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу	Завдання	Максимальна кількість балів
--	------------	---	---	----------	-----------------------------

розкладу навчальних занять)		самостійної роботи)	11)		
Змістовий модуль 1. Загальна патологія.					
Тиждень _ дата, академічних годин	Предмет і задачі патофізіології. Методи патофізіологічних досліджень.	Лекція 2 год, / Самостійна робота – 4 год	Основна 1,5,7 Додаткова 2 Інтернет ресурс	Відповіді на питання	2
Тиждень _ дата, академічних годин	Роль спадковості в формуванні патології	Лекція 2 год, / Самостійна робота – 4 год	Основна 2,3,7 Додаткова 1, 4 Інтернет ресурс	Відповіді на питання	2
Тиждень _ дата, академічних годин	Вчення про хворобу, етіологію та патогенез.	Практичне заняття 2 год/ Самостійна робота – 4 год	Лекційний матеріал Основна 1,5,7 Додаткова 2 Інтернет ресурс	Відповіді на питання Підготовка презентації Тестові завдання	10
Тиждень _ дата, академічних годин	Патологія імунної системи.	Лекція 2 год, / Самостійна робота – 4 год	Основна 1,5,7 Додаткова 2 Інтернет ресурс	Відповіді на питання	2
Тиждень _ дата, академічних годин	Механізми алергічних реакцій	Практичне заняття 2 год/ Самостійна робота – 4 год	Лекційний матеріал Основна 1,5,8 Додаткова 4 Інтернет ресурс	Відповіді на питання. Підготовка презентації Тестові завдання	10
Тиждень _ дата, академічних годин	Клітинні та гуморальні механізми запалення	Лекція 2 год, / Самостійна робота – 4 год	Основна 1,5,7 Додаткова 1 Інтернет ресурс	Відповіді на питання	2
Тиждень _	Класифікація запальних	Практичне заняття 2	Лекційний матеріал	Відповіді на питання	10

дата, академічних годин	процесів.	год/ Самостійна робота – 4 год	Основна 1,5,7 Додаткова 2 Інтернет ресурс	Підготовка презентації Тестові завдання	
Максимальна кількість балів за модуль – 38 балів					
Змістовий модуль 2. Патолофізіологія органів і систем.					
Тиждень ... дата, академічних годин	Патологія системного кровообігу	Лекція 2 год, / Самостійна робота – 4 год	Основна 2,4,6 Додаткова 2 Інтернет ресурс	Відповіді на питання	2
Тиждень ... дата, академічних годин	Патологія системного кровообігу. Патологія серця.	Практичне заняття 2 год/ Самостійна робота – 4 год	Лекційний матеріал Основна 1, 5, 8 Додаткова 3 Інтернет ресурс	Відповіді на питання Підготовка презентації Тестові завдання	10
Тиждень ... дата, академічних годин	Патологія системи зовнішнього дихання	Лекція 2 год, / Самостійна робота – 4 год	Основна 1,3,7 Додаткова 1 Інтернет ресурс	Відповіді на питання	2
Тиждень ... дата, академічних годин	Хронічні обструктивні захворювання легень	Практичне заняття 2 год/ Самостійна робота – 4 год	Лекційний матеріал Основна 1,4,6 Додаткова 3 Інтернет ресурс	Відповіді на питання Підготовка презентації Тестові завдання	10
Тиждень ... дата, академічних годин	Патологія сечовидільної та травної систем.	Лекція 2 год, / Самостійна робота – 4 год	Основна 1,7 Додаткова 3 Інтернет ресурс	Відповіді на питання	2
Тиждень ... дата, академічних годин	Патолофізіологія нирок та печінки.	Практичне заняття 2 год/ Самостійна робота – 4 год	Лекційний матеріал Основна	Відповіді на питання Підготовка презентації	10

академічних годин		Самостійна робота – 4 год	2,6,7 Додаткова 3,4 Інтернет ресурс	Тестові завдання	
Тиждень _ дата, академічних годин	Патофізіологія ендокринної системи	Лекція 2 год, / Самостійна робота – 4 год	Основна 1,5,7 Додаткова 2 Інтернет ресурс	Відповіді на питання	2
Тиждень _ дата, академічних годин	Механізми ендокринних порушень.	Практичне заняття 2 год/ Самостійна робота – 4 год	Лекційний матеріал Основна 2,8 Додаткова 3 Інтернет ресурс	Відповіді на питання Підготовка презентації Тестові завдання	10
Максимальна кількість балів за модуль – 48 балів					

9. Форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання програмних результатів навчання

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів вищої освіти, усне опитування, письмовий контроль, перевірка робочих зошитів, тестовий контроль тощо. Загальна оцінка з навчальної дисципліни - максимальна кількість – 100 балів.

Оцінювання результатів навчання є сумою балів, одержаних за виконання окремих форм навчальної діяльності: поточне оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять, ведення робочого зошиту, виконання завдань самостійної роботи. Самостійна робота здобувачів освіти, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Присутність на кожному занятті оцінюється в один бал. Поточний контроль здійснюється лектором з усіх видів аудиторної роботи (лекції та практичні заняття) протягом навчального семестру. Відповіді на питання оцінюються в один бал. Виконання практичних завдань в 8 балів. Таким чином кожна лекція оцінюється в 2 бали, практичне заняття в 10 балів. Кожний здобувач освіти на початку вивчення предмету отримує індивідуально-творче завдання, яке повинен виконати протягом семестру, за що отримує 14 балів.

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Аудиторна робота Самостійна робота		Індивідуальне творче завдання	Підсумковий контроль
Модуль 1	Модуль 2	14	100
38	48		
Всього			100 балів

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

Сума балів /Local grade	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою/National grade
-------------------------	-------------	--

90 – 100	A	Excellent	Відмінно
82-89	B	Good	Добре
74-81	C		
64-73	D	Satisfactory	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	FX		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основна:

1. Атаман О.В. Патофізіологія / Атаман О.В. – Вінниця: Нова Книга, 2012.– Т.1.: Загальна патологія. – 2012. – 579с.
2. Атаман О.В. Патофізіологія / О.В. Атаман. – Вінниця: Нова Книга, 2016. – Том 2: Патофізіологія органів і систем. – 2016. – 444с.
3. Литвицкий П.Ф. Патофизиология : учебник для мед. вузов / Новицкий В.В., Уразова О.И., Агафонов В.И. - М.: ГЭОТАР -Медиа, 2009.
4. Патологічна фізіологія: Підручник / За ред. М.Н.Зайка і Ю.В.Биць. – К.: Вища школа, 2008. – 703 с.
5. Патофизиология. Задачи и тестовые задания: учебно-методическое пособие / под ред. П. Ф. Литвицкого. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2011. - 384 с.
6. Зайко М.Н. Патофізіологія / М.Н.Зайко, Ю.В. Биць, М.В. Кришталь. - К.: ВСВ «Медицина», 2017.-704 с.
7. Зайко М.Н. Патофізіологія / М.Н. Зайко, Ю.В. Биць, В.Ф. Мислицький. – К.: Медицина, 2014. – 751с.
8. Биць Ю.В. Патофізіологі /Ю.В.Биць, Г.М.Бутенко, А.І.Гоженко. - К.: ВСВ “Медицина”, 2014.- 752 с.

Додаткова

1. Pathophysiology = Патофізіологія: Підручник / Н.К. Сімеонова; за ред. В.А. Міхньова. — 2-е вид., випр.– К. : Медицина, 2015. – 544 с.
2. Боднар Я.Я. Патологічна анатомія і патологічна фізіологія людини / Боднар Я.Я., Файфура В.В., Данильчук Р.Б. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2000.
3. Патологічна фізіологія / за ред. М.С. Регеда та А.І. Березнякової. 2-ге вид., перероблене і доповнене. – Львів: Магнолія, 2011. – 490 с.
4. Регеда М.С. Запалення – типовий патологічний процес / Регеда М.С., Бойчук Т.М., Бондаренко Ю.І., Регеда М.М. – Львів, «Сполом». 2013.-149с.

Електронні ресурси (Основні Web-сторінки в INTERNET)

www.medicalstudent.com